

Taxa postală
plătițe în num.
No. 224.713-929

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
sajtóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 18.

Kedd, 1933 november. 28.

5694. ÉV
KISZLÉV 10.

XVI. ÉVF.
267 SZÁM.

VILÁG TÜKRE

Kínai laterna magika

Irta: H. G. Wells

A kínai nép inkább foglalkoztatja a világ közvéleményét, mint valaha. Erdekes, ősi kulturájú nemzet ez, amely ha beilleszkedik majd abba az igazi, abba az emberséges civilizációba, amelynek jönnie kell, ki fog derülni róla, hogy sokkal értékesebb kvalitásokkal rendelkezik, mint ahogy azt általában hiszik.

A kínai nép mindenekelőtt meg van áldva olyan született képességgel, mint talán egyetlen nép sem a világon. Amihez pepecselés, ügyeskedés, a kéznek fáradszónak mozgása és a szellemnek végtelen türelme szükséges, mindazt a kínai már régen feltalálta. Európában még nem ismerték a könyvnyomtatást, a falai körülzárt Kínában már hosszú évszázadokkal előbb tudtak könyvet nyomtatni. Ismerték a löport, ők konstruálták meg az első kerek kocsit, a rokka is az ő találmányuk, talán a kompasz is, de egészen biztos, hogy a papírsárkányt ők találták fel.

A kínai alapjában véve kézműves és pedig nagyon ügyes kézműves. Ujjai a zongorajátékosoké. Ahhoz, hogy táplálékot vegyen magához két papálcikával, bizonyára szükséges egy bizonyos kézügyesség. Ezt az ügyességet pedig nemcsak kitenyészette magából, hanem nagyra fejlesztette. Hiszen a kínai feltalálhatta volna a villát is, amit vagy száz nép talált fel, hogy az étkezésben segítségére legyen, de ettől az instrumentumtól, amelynek kezelése semmiféle ügyességet nem igényel, a kínai ember valósággal irtózik.

Kínában nincsen ugynevezett „tanulatlan” munkás.

A kínai császároknak egész különös módszereik voltak arra, hogy meggyőzzék alattvalóikat arról, hogy ők egészen mások és sokkal különbek is, mint az emberség többi része. Yang Ti például azal akarta dokumentálni ezt a nagy különbséget, hogy selyemre himezett virágokat és bimbókat akasztatott díszkertjének fáira ős idején. Dokumentálni akarta, hogy az ő fáin nincsenek alávetve az évszakok változásának, mint más uralkodó kertjének lombjai.

A kínai udvariasság nem olyasmi, ami az egyes emberek jóindulatától, kedveltségétől, baráti, vagy ellenséges hangulatától függ. Egészen más befolyások érvényesülnek még ebben a jelentéktelennek látszó emberi megnyilvánulásban is. A kínai ember udvariassága valósággal művészet és évek szorgalma kellett hozzá hogy az ember elcsajátítsa. Aki látta őket egymás közötti érintkezésben, esodálkozik mozdulatok finomságain és aki megérti a kínai nyelvet, bizonyára élményszerűen tapasztalja, mennyi hajlékonysággal és a kifejezésnek mennyi finom árnyalatával tudják egymást ilyen csekélységgel is megörvendeztetni.

Kínában mindent meg kell tanulni. A kínai bandita is egy képzett, tanult bűnöző, akinek meg van a saját technikája. És ami egészen feltűnő, ez a bandita nem szociális felháborodásában követi el a bűnöket. Soha ok nélkül és főleg soha fölöslegesen nem gyilkol. Nem az élet fontos számára, hanem a váltságdíj. Soha nem árt áldozatának többet, mint a mennyire neki szüksége van. Tudjuk, hogy a kínai bandita nem kezd a gyilkosságnál, hanem először mással „kiszélekezik”. Levágja az áldozatnak az ujjait. Előbb egyet, de csak akkor, ha nem adott semmi pénzt. Ha makaeszkodik, akkor leüti a másikat és sorjába megy addig, amíg az áldozat is „megunja”. Nem fontos számára, hogy maga az áldozat adjon pénzt. Megelégszik azzal is, ha rokonoktól kér. De azt feltétlenül el várja, hogy az áldozat ne tétlenkedjék. Neki szüksége van pénzre, tessék azt számára megszerezni. Ha lustaságot, vagy pláne

Jasiban három nap óta áll a harc a karhatalom és az elbarrikádirozott vasgárdisták között

A Viitorul az eddiginél is drasztikusabb intézkedéseket helyez kilátásba a rendbontók számára. A pascani vasuti étterem ostromának hiteles története

Tulcea megyében halálra sebeztek egy községi bírót

Bucuresti-Bukarest, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) Jasi városa teljesen ostromállapot szerű jellegűt öltött magára. Már harmadik napja, hogy a vasgárdista diákok elbarrikádirózták magukat a Rapu-Galbena diákothozban, ahonnan a hatóságok legnagyobb erőfeszítései ellenére sem sikerült evakuálni őket. A városban a hangulat rendkívül feszült, az utcákon minden tíz percben erőteljes rendőr és csendőrpátrulok vonulnak végig. Az események még szombat délelőtt kezdődtek el, Cranganu vasgárdista diák manifesztumot intézett a jasi diáksághoz, rámutatva arra, hogy a diákságnak meg kell bosszulnia a Konstanában egy rendőráltal leölt Teodorescu egyetemi hallgató halálát. A manifesztum gyűlésre hívta egybe a diákságot a Rapa Galbena diákothozban. A gyűlés rendkívül izgatottat moszférában folyt le, majd délben a diákok kivonultak a város főterére. Néhány vasgárdista felmászott a Cuza Voda szobor talapzatára, lázító beszédeket mondva a kormány ellen. A diákok körusban kiáltották: „Le a gyilkos kormánnyal!”

A tüntetésekkel kapcsolatosan a jasi ügyészség Budeanu vasgárdista diákvezető lakásán házkutatást tartott. Rőpiratókat, fegyvereket és nagyobb pénzösszeget találtak a diák lakásán. Ugyancsak megtalálták azokat a terveket is, amelyeknek alapján Moldovában próbáltak választási többséget szerezni maguknak a vasgárdisták.

Legújabb jelentés szerint a hatóságok kedd délelőtt 11 óráig adtak terminust a diákoknak az otthon átadására. Ellenkező esetben a katonák erőszakkal fognak az otthon kiürítéséhez hozzálátni. Ecélből Jasiba érkeztek Ionescu és Dumitrescu csendőrtábornokok. A csendőröket könnyűtámaszó bombákkal szerelték fel.

A pap, a tanító és az adóbeszedő a vasgárdisták szolgálatában

Bucuresti-Bukarest, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A Tulceamegyei Eschibaba községben vasgárdista propagandisták és liberális választási agensek között összejövetésre került sor. A liberálisok megakarták akadályozni a vasgárda kiküldöt teit propaganda beszédek elmondásában. A falu lakossága két táborra oszlott, miközben a pap és a tanító a vasgárdisták pártját fogták. A két tábor között véres verekedésre került sor, amelynek során Bratu községi bírót az egyik vasgárdista leszurta. Ezután a légiónáriusok elhagyták a községet. Konstanából csendőröket vezényeltek ki a rendbontók ellen és Topolog községben utól is érték őket. A kar hatalommal együtt érkezett a helyszínére a tulceamegyei főügyész és a megyei csendőrlégi parancsnok. A házak elé, amelyekben a légiónáriusok megbujtak, patrulokat állítottak. Kisebb-nagyobb közelharok után a légiónáriusok megadták magukat. Erős fedezet mellett Eschibaba községbe vitték őket, hogy a helyszíni vizsgálat lefolytatható legyen.

A letartóztatott vasgárdistákkal együtt kihallgatták a papot, a tanítót és az adóbeszedőt, akik a vasgárdistákat támogatták.

Eschibaba községet erős csendőrkülönítmény tartja megszállva, mert attól tartanak, hogy újabb rendbontások lesznek. Bratu községi bírót állapota válságos, az orvosok nem hiszik, hogy életben marad. Tighinában letartóztatták Cucuveica vasgárdistát, aki néhány nappal ezelőtt rálőtt a csendőrökre. Kihallgatásuk alkalmával Cucuveica kijelentette, hogy kapitánya, Corneliu Zelea Codreanu utasítására használta fegyverét.

Bucuresti-Bukarest, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A Viitorul ma délutáni szá- (Folytatása a 8. oldalon.)

vért mégis megkérdezték a biztost, hogy vajjon mit szól a vádakhoz.

A biztos mosolyogva ismerte el, hogy a feljelentés szörül-szóra igaz, mert sem irni, sem olvasni nem tud — de szíveskedjenek kifáradni a hivatalba nézők meg, vajjon kell-e egyáltalán tudnia ir-

ni-olvasni, az írást elvégzik a gépirónok, a panaszokat géphe diktálják nála, az ügyeket pedig azonnal elintézi.

A hatóságok meghagyták a biztost állásában azzal az idokolással, hogy a biztos jól végzi dolgát, Amerikában nincsen intellektuális arisztokrácia.

Poetica licentia

Néhai való jó Arany János így tanította a Vojtina Ars poeticájában: „Költő hazudj, de rajtne kapjanak”. Ez volna a költői szabadság, a poetika licentia.

De Goga Octavianu nemcsak költő, hanem politikus is. Rádásul ellenzéki politikus. Sőt nemcsak ellenzéki politikus, hanem türelmetlen franktirőr, akinek a szíve betegesen sajog a miniszteri bársonyszékekért.

Es ezért egy kiesit többet enged meg magának a költői szabadságból, mint más normális költő.

Még azt sem bánja, ha rajta is kapják...

A kolozsvári nagy gogista gyűlésen költői és politikusi tuzásában nem kevesebbet állított Goga, mint azt, hogy a bukaresti tisztviselők 70 százaléka zsidó.

Ha 7 százalékat mondott volna, az is sok lett volna.

De hetven...?

Ez még egy politikussal súlyosbított költőnek is sok. Ha így halad tovább, ki fogja sütni mindenkiről, hogy zsidó. Maniu is, Duca is, Bratianu Gheorghe is, Cuza is és Codreanu is.

Es ha mindezekről kiderül majd, hogy zsidók, Goga marad majd az egyetlen keresztény román a csatatéren és mint fiók Hitler átveheti az uralmat az elzsidósított Románia felett.

A jugoszláviai konverzió

Jó egy kiesit körülnézni külföldön is, mikor idehaza már elfogy a bölcsesség. Például, most a jugoszlávok is csináltak egy „konverziós” törvényt, meg kell nézni azt is közelebbről.

A mi konverziós törvényünk, minden új meg új átdolgozás ellenére is csak bajt hozott reánk. A hitelélet tönkrement, a kereskedelem megbukott, a nagy ipar, a kisipar meghalt.

Es a paraszt egy eszeppet sem lón boldogabb, mint azelőtt volt.

Nem kap a paraszt a konverzió óta egy kiló sőt, egy rongy kapát, egy kaszkövet sem hitelbe. Pénze meg nines több, semmivel sem, mint ezelőtt.

A jugoszláv parasztnak sem lesz több enze, miután megjelenik a földműves adósságokat védő rendelet. Nem, ezt nem akarjuk állítani.

De tovább is lesz hitele!

A jugoszláv földműves-törvény megvédi a parasztot, anélkül, hogy hitelét tönkretenné.

A romániai konverzió kiterjedt minden adósságra, amit a paraszt csinált.

A jugoszláviai konverzió csak a bankadósságra terjed ki. A kereskedelemnek, az iparnak ninesen kára a konverzióból.

Következésképpen nines olyan tetemes kárunk a bankoknak sem. Ha az agrárhitelt később is kapják vissza, ninesenek megfosztva a kereskedelmi és ipari hiteltől.

Nem szégyen ez: beláthatjuk, hogy a jugoszlávai „konverzió” jobb, ésszerűbb és a jelenlegi gazdasági rendszert kevésbé sértő tehát súlyos katasztrófákat inkább kikérülő törvény, mint a miénk.

Baj-e az analfabetizmus?

Newyork egyik városnegyedében Brooklynban két millió ember lakik. Ennek a hatalmas városnegyednek, mely több mint kétszer akkora, mint például Bukarest, van egy kereskedelmi és ipariügyi biztosa, aki ellen furesa feljelentés érkezett a napokban.

A kereskedelmi és ipariügyi biztost a miatt jelentették fel, hogy nem tud sem irni, sem olvasni és így semmiképpen sem töltheti be méltóan tényleg igen feléltős helyét.

A feljelentő azt kívánta, hogy az analfabéta köztisztviselőt boessássák el állásából.

A feljelentés persze nagy konsternációt okozott, nem adtak hitelt a beadvány uk egy pillanatra sem, de a forma ked

...je hangos agi... és az iparv... springből je... kijelentette... amerikai követ... foglalmi régi... ügyminiszte...

Litvinow el... Sovjet-Ameri... prospektust... ában, amely... amerikai-orosz... ubel-kölesönt... az Unió tö... ewyorki Wall... emben merev... rezkedik, de... hogy az orosz... amerikai pia... amerikai kor... kibocsátást... hogy a köb... lár romlást... washingtoni... újának irány... em áll ellen...

...merlegét

ber 25. (Az... tóságai taná... en részveit... miniszter is... CFR 1932—... t, 216 millió... sztafcikók és... a vasut régi... ellenére is a... nékül zárja... vezének fel... atos gazdál... 0 millió lej... ok a vasut... 1 milliárd... különböző

...ore... ti ki a

abindranat... ogadta ma... tti érdekes... gpolitikai... tő, hogy... g lehetősé... anyis, a... olyasolják... nak, ezek... t hatása... szteve az... örök tör... mindaddig... k vezetői... lefegyve... élyek le... megérté... az álli... n fog lé...

...etországi... asi rend... les szá... áborodva... ldözések... k ember

Dávidné... éves ko... rjedt ro... mber 26... a Str... latt levő

Az Ön lakásába
 a buterszövet
 a malfác-huzat
 a linoleum és viaszos-
 vászon
 a modern fém-függönyrud
 sárga, bronz és ó-arany
 színben
Boskovics Testvérek
 kárpitos-kellékek szaküzletéből Cluj,
 Str. Regina Maria 15. Telefon 9-10.

rosszhiszeműséget venne észre, akkor jön csak a „büntetéssel”.
 A kínai nép ravaszsága is közismert. A cselfogások azonban nemcsak ártalmas vonatkozásban mutatkoznak nála, hanem más tekintetben is. A ravaszság eredendő vonása a kínai karakternek: valósággal ösztön. Kínában mindent jól meggon dolnak és megfontolnak és minden tekintetben ügyelnek arra, hogy a dolgok szak szerűen történjenek. E szakszerűség mögött azonban mindig valami csalafinta-ság is rejlik.

A kínai újságíró is szakember. Meg-áll az ucca sarkán, megnézi, érdemes-e végigfutni rajta, vannak-e elég emberek. Ha nincs kilátás arra, hogy vevő akad-jon, akkor egy másik uccába megy. És nem ordítja rekedtre magát, mint az eu-rópai rikkancs, hanem tölést csinál ke-zéből és így kiáltja bele az uccába a nap-szenzációit. Egy másik „ipara” a kínai-aknak a teherhordás. Sehoh a világon olyan szívós, munkabíró, szorgalmas és megbízható hordórák nincsenek, mint Kínában. Másutt a teherhordó ember annyit rak fel fejére, hátára, vagy vállára, a mennyit elbir. A kínai valósággal pre-cizióz műveleteket végez a teherhordásá-ból. Ha nem kell éppen butoradarabot vin-nie, akkor olyan ügyesen széjjelrakja a reábizott tárgyakat, hogy háromszor any-nyit tud elhelyezni magára, mint hasonló-rejű európai hordár. Művésze az egyen-súlyozásnak. Van egy bambuszrudja, me-lyet két vállára tesz és ezeken akasztja fel terhet. Aki a Távolkeleten járt, nem egyszer figyelhette meg, hogy az egyik rudon két széklet víz és egy gözölő fa-zekat, míg a másikon tüzelőfát, tányéro-kat és egy apró kályhát is. Az ilyen em-ber faluzni jár, különösen aratás idején, amikor az asszonyok is kint vannak a mezőn. Egy napon bejárja tíz-tizenöt kí-lométer körzetben az egész vidéket és el-látja a parasztokat étellemmel.
 Ezek csak apró vonások a hatalmas kí-nai birodalom társaséletének rajzából. Elmaradott nép a kapitalista országok kulturájával szemben, de van egy ősi kultúrája, öröklött tulajdonságok, ame-lyeknek bizonyára Európa még hasznát fogja venni.

Madách: Ember tragédiája. Propagan-dakadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egészségvesztésben. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-költség előzetes beküldésével vagy után-vétellel.

Szerezzen
butoraink
 minőségéről in-
 formációt
 vevőinktől!

Ezek cím-
 jegyzékét
 készséggel
 elküldjük!

Székely & Réti
 Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures.
 Fiókok: Bucuresti - Brasov

Egyre reménytelenebb lesz a németországi zsidóság helyzete

A hivatalos apparátus egyre szorosabba fogja a hurkot a zsidók nyaka köré, mialatt a szélső nemzeti szocialisták privát kezeltetéséből az összes zsidók azonnali kiűzetését követelik

Az arab nacionalista vezérek egy kézre dolgoznak a nemzeti szocialista párttal

Berlin, nov. 27. Nagy külső paradéval szentelték fel néhány nappal ezelőtt a birodalmi belügyminisztérium mellett léte-tett nemzeti egészségügyi intézetet, a melynek az a feladata, hogy „a német nép faji megtisztítását” véghezvigye. Eb-ből az alkalomból dr. Frick, a birodalom belügyminisztere nagy beszédet mondott, amelyben különösen az alábbi elveket hangsúlyozta:

Az északi faj felsőbbbség-ről szóló tan

„Németország számára egy új korszak kezdődik most, amelyet mindenekelőtt a közéletnek a zsidóktól való megtisztítása jellemez. Ez azonban nem elégít ki ben-nünket, végső fokig kell elvégezni a né-met faj megtisztítása érdekében beindí-tott akciónkat. Erre a célra alakult ez az új intézet. A vegyesházasság ellen hoz-zott törvényeket könyörtelenül végre kell hajtani. Az északi faj felsőbbbségéről szó-ló tanítás Németország egész közéletét, a német férfiakat, asszonyokat és gyerme-keket tökéletesen át kell itassa. Ez lesz az iskolának a legfontosabb szerepe.”

A belügyminiszter tételeinek bizonyítá-sára több szakaszt idézett Hitler „Mein Kampf” című könyvéből és ezekkel az idé-zetekkel dokumentálta, hogy az a nem-zet, amely a fajtisztítás munkáját elvég-zí, végül is uralkodni fog az egész vilá-gon.

A birodalmi belügyminiszter beszédjét a nemzeti szocialistapárt és a párt sajtója jellemezte a fajtisztítás propagandájának beindítására és a népgyűlések szó-nokai ebből az alkalomból újra hatalmas rágalmozó hadjáratot indítottak meg a zsidóság ellen. Míg a birodalmi választá-sok idején aránylag szűntelt a kiélezett antiszemita propaganda, hogy a zsidók szavazatait megnyerjék, a választások után újra gátak nélkül tombolt a legfék-telenebb agitáció.

Kürtani még a maradékát is

A Frankfurtban ülésező nemzetgazda-sági konferencián, amelyen több mint 150 ezer kereskedő és iparos vett részt, dr. Klages braunschweigi miniszterelnök ki-jelentette, hogy ama nehézségeket, ame-lyekkel ma a német közgazdaságnak meg kell küzdenie, kizárólag a fajtöl idegen elemek káros tevékenységére lehet vissza-vezetni. A német kereskedő testületeknek az a kötelességük, hogy kitaszítsák kebe-lükből még a maradékát is ezeknek az idegen elemeknek.

Ezzel egyidejűleg jelent meg dr. Schmid birodalmi munkügyi miniszter-nek a rendelete, amely az orvosok, fogor-vosok és fogtechnikusoknak a betegse-gélyező pénztáraknál való tevékenységét szabályozza. E rendelet szerint a 100 ezer lakost meghaladó városokban sem zsidó, sem nem tisztán árja származású orvosok fogorvosok és fogtechnikusok a betegse-gélyezőpénztáraknál nem működhetnek. E rendelet megjelenése előtt olyan nem ár-ja orvosok, akiknek apja, vagy fia a há-boruban elesett, folytathattak működést a betegsegélyező pénztáraknál, máttól fog-va azonban sem ezek, sem a frontarcos nem árja orvosok nem részesülnek többet a kedvezményben.

„Zsidóknak tilos a bemenet”
 A nemzeti szocialista párt radikális szárnya még ezekkel a rendeletekkel sin-csen megelégedve. És mialatt a harmadik birodalom apparátusa egyre szorosabb-ra fogja a hurkot a németországi zsidó lakosság nyaka köré, addig a szélső an-tiszemita szervezetek magánkezeltetéséből még tovább mennek és a szó szoros érte-lében a levegőt is elzárják a zsidók elől. Ujabbban egy thüringiai városka, Schlen-singer, a városba vezető útvonalakon ha-talmas póznákat állított fel, amelyeken egy tábla díszleg ezzel a felirással: „Zsi-dóknak e városba belépniük tilos”.

Arab-náci kapcsolatok
 De magában Berlinben is egyre feszül-tebb a helyzet. A nemzetlerjedtségnek ör-vendő Deutsche Zeitung legutóbbi számá-ban azt a követelést állítja fel, hogy a zsidókat azonnal üzzék ki Berlin területé-

ről és leszögezi, hogy a zsidóknak a biro-dalomból való kiűzetése sürgősen aktuá-lissá lett. Ugyanezt a hangot üti meg gróf Reventlow „Der Reichswart” című folyóiratában. A fajvédő gróf a lap egyik cikkében részletesen foglalkozik a palesztinai helyzettel, leszögezi, hogy Né-metország élénk érdeklődéssel figyeli a palesztinai eseményeket, a nemzeti szocia-listák direkt összeköttetést tartanak fenn az arab vezetőkkel és hogy a palesztinai araboknak egy teljhatalmu megbízottja Berlinbe érkezett, hogy a birodalmi prop-agandaminisztériumot az arab zavargá-sokról kimerítően tájékoztassa.
 „Egy arab omir — írja Reventlow

Select Mozgó
 Nagy sikerrel vetíti
Dolly Haas
 nemzetközi sikert aratott vígjátékát:
A csunya lány

Jön: Joan Crawford és Gary Copper
 filmje:
Az utolsó éjszaka
 a könnyen hevülő, modern asszony szerelmi regénye

gróf — levélben összeköttetést tart fenn a nemzeti szocialista párt vezérkarával és legnagyobb elragadtatásának adott kife-jezést a német forradalom eredményei fölött. Végül azt követeli a cikk, hogy a birodalom területéről haladéktalanul üzzék ki az összes zsidókat.
 Önálló akciót kezdett a hesseni nemzeti szocialista párt is, amely tagjai között egy kérdőívet osztott ki. E kérdőíven a párt tagjainak az alábbi két kérdésre kell felelniük: 1. Hány politikai ellenfél lakik az ön kerületében és kik azok? 2. Hány zsidó lakik az ön házában és a szomszédságában. Közölje nevüket és pon-tos címüket.

A világ zsidósága erőteljes tiltakozó demonstrációkat rendez a palesztinai bevándorlás megszigorítása miatt

A Cionista Szervezet reprezentánsai szakadattalanul tárgyalnak a kormánnyal

Jeruzsálem, november 27. A paleszti-nai bevándorlás megszigorításának kér-dése miatt a szakadattalanul folynak a tár-gyalások a Jewish Agency képviselői és a palesztinai kormány között. A polit-i-kai tárgyalásokat a főkormányzóval Mose Shertock és David ben Gurion vezetik. E tárgyalásokkal egyidejűleg John Hat-horn Hall, a palesztinai kormány főtít-kára tanácskozással folytatott dr. Wer-ner Senatorral és ben Zwiivel a Waad Leumi elnökével. A palesztinai kormány egyelőre rendkívül merev álláspontot tanu-sít a bevándorlás kérdésében, a Szochmut

és jisiv képviselői azonban minden-élkövetnek, hogy a zsidó bevándorlás je-gait kiharcolják.
 E küzdelemben erőteljesen segíti őket a tiltakozó demonstrációknak az a hatal-mas hulláma, amely az egész világon hatalmába kerítette a cionista szerveze-tet.
 A palesztinai zsidó testületek reprezen-tánsai a bevándorlás megszigorítása elleni tiltakozással együtt követelték a kor-mánnytól azt is, hogy gondoskodjék a pa-lesztinai rendőrségben a zsidók megfelelő számban való alkalmazásáról.

Kommunista tanuk vallottak a Reichstag-perben

A Rothe Fahne szerkesztőjét koncentrációs táborból vezették a tárgyalásra

Lipese, nov. 27. A Reichstag-pör szom-bati tárgyalásán kihallgatták Werner Hirsch író, aki a Rothe Fahne szerkesz-tője és a párt központi bizottságának tagja volt. Koncentrációs táborból vezet-ték a tárgyalóterembe. A bíróság azt akarta tisztázni, hogy Hirsch azonos-e a Peter nevű emberrel, akitől Popovnál nyugtákat találtak. Hirsch elmondta, hogy 1924-ben, mikor Ausztriában dol-gozott egy ideig, használta a Peter nevet, de a nyugtákat nem tőle származnak. Ezt jelentette ki Popov is. Hirsch megjegy-ze te, hogy a nyugtákon látható írás nagyon hasonlít az övéhez, de tagadta, hogy azo nos lenne Popovnak Peter nevű ismerősével. Tanev vádolt megjegyzi, hogy ő is ismerte Petert, aki nem is hasonlított Hirschhez.

Dimitrov kérdéseire Hirsch ismertette a párt politikai vonalát, melyet 1932 vé-gén és 1933-ban követett.
 — A legfőbb feladat volt a többség megnyerése a kommunizmus számára.

— Csináltak volna fegyveres felke-lést?
 — Ilyen törekvések 1932 végén és 1933 elején nem jöhettek szóba. A kommunis-ták elmélete és gyakorlatára szerint ilyen felkeléshez forradalmi helyzet szükséges, melyben a munkásság többsége már a kommunisták mögött van. 1932 végén épp az ellenkezője állott fenn az ilyen hely-zetnek. Ha a kommunistapárt valamelyik komolyabb vezetője ebben az időben ilyes-mit kívánt volna, akkor minden további nélkül felmentették volna tisztétől.
 Kihallgatták ezután Bruno Peterson kommunistát, annak tisztázására, hogy kifizetett-e pénzeket Hirschnek, Peterson kijelenti, hogy nem adott Hirschnek pénzt. Végül Schmidt közművest hallgat-ták ki, aki eskü alatt vallotta, hogy nem igaz Grothe tanu vallomása, mely szerint február 26-án riadókézsültségbe helyezték volna a vörös frontarcos szövetséget. Ezután a tárgyalást hétfőre napolták el.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése-mellett.

Maniu összejött párt

Goga Octa

Felsorak

Cluj-Kolozsvár.
 tud.) A politikai p-küsznek be avá amely különösképp zik igen hevesnek. ugyanis közel nég-zása alatt a szavaz vesztette el a rég-lönösképpen Buk-azonban a párt m-személyi természet-re is megőrizte hí-szét — így tehát e-komoly harcra van és a nemzeti paras

Az erd-
 A liberális pár-szülődnék erre a h-a párt ifjúsági sze-kusan akcióbá: fia-
 kok fejtenek ki pr-
 get, különböző erde-berálisokon és a n-kívül csak a lupist-számíthatnak komo-Erdélyben, Lupu d-választásokon sike-
 be és valószínű, ho-nem csökken vagy-sen nem csökken a-ejmutt esztendő ó-tásokat tett Erdélyt-és tanítóknak egy-ma ennek a szervez-és a kolozsvári egy-romszázadjákja áll-Vasgárda érdekében-propagandát, Hunya-Torda megyékben, szerint, mandátumb-gárda. A georgistá-averescantusok, ju-a cuzisták sem juth-kai pártok közül kor-Erdély területén.

Goga rohanás

Egyes megyékbe Besztercenaszód me-számú szavazatot f-nemzeti agrarpárt, mióta ismét a haró-szavaival agitál, is-nek kezd a diáksá-Ennek tudható be, h-a kolozsvári egye-megtartására hivat-észme fejlődése cím-adását vasárnap dé-tmán Nemzeti Szinh-nem egészen meg-tikust lelkesen ünne-nem elvont, elmélet-kozott beszédében, gens nacionalista b-zett gyakorlati pék-hogy azután kisebb-nes konkuziókra ju-
 — Pértom — me

Goga — meg akar-j-közéletet az idegen-ta nemzeti alapon-meghonosítani. Az-szent elvnek kell-románoké. A tisztv-veszedelmes, az áll-több mint 70 száza-délyben 30—45 sz-tisztviselőket foglal-j-
 (akokat, Beszarabj-
 még nagyobb a k-számaránya Bukare-tisztviselőknél töb-zsidó.

Goga

Számunkra telj-hogy honnan veszi-tisztviselők bukare-tudomásu, hogy az-a különböző nem-dók jutottak a legk-
 iam hivatalokban, Bukarestben az áll-

Maniuisták és vaidisták békésen összejöttek ma a nemzeti paraszt- párt kolozsmegyei tagozatának ülésén

Goga Octavian kisebbség- és zsidóellenes kirohanást
rendezett Kolozsváron

Felsorakoznak a pártok az erdélyi választási fronton

Cluj-Kolozsvár, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A politikai pártok nagy előrelépésnek tekintik a választási kampányba, amely különösképpen Erdélyben igérkezik igen hevesnek. A nemzeti parasztpárt ugyanis közel négy esztendő kormányzása alatt a szavazatok tekintélyes részét vesztette el a régi királyságban és különösképpen Bukovinában. Erdélyben azonban a párt minden viszontagság és személyi természetű torzalkodás ellenére is megőrizte híveinek tekintélyes részét — így tehát ebben az országgrészben komoly harcra van kilátás, a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között.

Az erdélyi választási fronton

A liberális pártklubban lazasan felülölnék erre a harcra, különösképpen a párt ifjusági szervezete lépett energikusan akcióra: fiatal ügyvédek és diákok fejtenek ki propaganda tevékenységet, különböző erdélyi megyékben. A liberálisokon és a nemzeti parasztpárton kívül csak a lupisták és a vassárdisták számíthatnak komolyabb szavazatszámra Erdélyben, Lupu dr.-nak az elmúlt évi választásokon sikerült „betörnjen” Erdélybe és valószínű, hogy híveinek száma nem csökkent vagy legalább is lényegesen nem csökkent azóta. A Vassárda az elmúlt esztendő óta hatalmas előrehaladásokat tett Erdélyben is. A falusi papok és tanítóknak egy tekintélyes része áll ma ennek a szervezetnek a szolgálatában és a kolozsvári egyetemnek legalább háromszázdiákja áll készen arra, hogy a Vassárda érdekében fejtsen ki választási propagandát, Hunyad, Kolozs, Szamos és Torda megyékben, minden valószínűség szerint, mandátumhoz fog jutni a Vassárda. A georgisták, a iunianisták, az averescanások, az Argetoianu hívek, sőt a cuzisták sem juthatnak a román politikai pártok közül komoly szavazatszámhoz Erdély területén.

Goga kisebbségellenes kirohanásai Kolozsváron

Egyes megyékben — különösképpen Beszterecenaszód megyében tekintélyesebb számú szavazatot fog kapni a Goga féle nemzeti agrarpárt. Goga Octavian azóta, mióta ismét a harcos nacionalizmus jel-szavaival agitál, ismét nagy népszerűségnek kezd a diákság körében örvendeni. Ennek tudható be, hogy a költő politikust a kolozsvári egyetemen diákság előadás megtartására hívta meg. Goga a nemzeti eszme fejlődése címmel tartotta meg előadását vasárnap délelőtt a kolozsvári román Nemzeti Színházban, amelyet csaknem egészen megtöltöttek a költő politikust lelkesen ünneplő érdeklődők. Goga nem elvont, elméleti okfejtésekkel foglalkozott beszédében, hanem utranitranszjensz nacionalista beállítottságát igyekezett gyakorlati példákkal megindokolni, hogy azután kisebbség és főleg zsidóellenes konkluziókra jusson.

— Pértom — mondotta előadásában Goga — meg akarja tisztítani a román közéletet az idegen elemektől és új, tisztán nemzeti alapon álló politikát akar meghonosítani. Az ország politikáját a szent elvnek kell vezetnie: Románia a románoké. A tisztviselői kar összetétele veszedelmes, az állami tisztviselőknek több mint 70 százaléka kisebbségi. Erdélyben 30—45 százalékban kisebbségi tisztviselők foglalják el az állami hivatalokat, Beszarábiában és Bukovinában még nagyobb a kisebbségi tisztviselők számaránya. Bukarestben pedig az állami tisztviselőknek több mint 70 százaléka zsidó.

Goga telekkönyvi számai

Számunkra teljesen megfoghatatlan, hogy honnan veszi Goga a zsidó állami tisztviselők bukaresti számarányát. Köz tudomásu, hogy az állami hivatalokban a különböző nemzetiségek közül a zsidók jutottak a legkevésbé helyhez az állami hivatalokban. Tudomásunk szerint Bukarestben az állami tisztviselőknek

egy százalékat sem teszik ki a zsidók. Ilyen körülmények között egy ilyen, nyilván alapítan adatnak a román közvéleménybe való bedobása, a mai izgatott atmoszférában, csak arra jó, hogy még jobban elmérgesítse az amugyis súlyos helyzetet.

Előadásának további során Goga a bukaresti színjátszást kritizálta, amely szerint nem pártolja eléggé a román nemzeti színirodalmat. Ezen a tarthatatlan állapotban Goga szerint sürgősen változtatni kell.

A kolozsmegyei nemzeti parasztpárt érdekes gyűlése

A nemzeti parasztpárt Regina Maria ucai klubhelyiségében ma délelőtt ült össze a párt kolozsmegyei és kolozsvári tagozata, hogy a közelgő választásokra való tekintettel megejtse a jelöléseket. Az értekezletre felvonultak a pártnak csaknem minden markáns vezető tagja, közöttük Hatieganu Emil professor, volt erdélyi miniszter, Ghiulea profesor, volt államtitkár, dr. Pop Ionel és Man Dumitru lelkész, volt kamarai alelnökök, dr. Socol Aurel, dr. Simion Nemes, dr. Valentin Porutiu, dr. Simion Tamas, dr. Corneliu Bianu, dr. Rechinan stb. volt parlamenterek, továbbá dr. Pop Livius pro-

fessor, Agarbiceanu esperes és mások. A gyűlést Hatieganu Emil dr. nyitotta meg, leendőletes beszédében, majd dr. Tolciu Joachim ügyvéd kért szót és érdekes argumentálással fejtegette, hogy a kolozsmegyei tagozat mindaddig nem ejtetheti meg a jelöléseket, amíg dr. Boila Zacharias ügye nem nyer elintéztést. Boila Zacharias egy bizonyos ideológiát képvisel és olyan elveket hirdetett, amelyek a nemzeti parasztpárt jelenlegi választási propagandájának alapját képezik. De ezek az elvek voltak a tulajdonképpeni okai annak, hogy őt néhány hónappal ezelőtt a pártból kizárták. Minthogy a párt most visszatért eredeti, dr. Boila Zacharias

Vigyázzon!

Az izzólámpa vásárlásánál pár bani lát. szölgagos előny sok Lei veszteséget okoz.

Olcsó fényt vásároljon, ne „olcsó” lámpát!

Csak tökéletes, évtizedek tapasztalatai alapján készült márkáru teszi lehetővé, hogy kisebb áramköltséggel több fényt kapjon.

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPA

használatban olcsó és gazdaságos

Hét magánalkalmazottat állított elő a rendőrség, akik a nyolcórás munkaidő betartására akarták rábírní a kereskedőket és segédeiket

Cluj-Kolozsvár, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) Különös botrányok színhelye volt hétfőn a kora reggeli órákban a kolozsvári Széchenyi tér, ahol egy csoport magánalkalmazottal a rendőrség politikai osztályának is dolga akadt. A hét őrizet bevételrel súlyosbíttott konfliktus vasárnap délelőtt vette kezdetét, amikor a magánalkalmazottak szövetsége népes gyűlésen foglalkozott a Széchenyi téri kereskedőgödek munkaidejének kérdésével. A magánalkalmazottak gyűlésén mintegy négyszázán vettek részt, akik előtt a szónokok azt fejtegették, hogy míg a törvény a nyolcórás munkaidő szöguru betartását írja elő, addig különösen a Széchenyi téren, a kereskedők 14—15 órán keresztül foglalkoztatják alkalmazottait. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben e rendszer ellen tiltakozott. Majd olyan határozat született meg, mely a hétfő reggeli események kiinduló pontja volt.

A jelenlevők ugyanis elhatározták, hogy az összesek, mindazok akik valóban reggel nyolc órákor állnak munkába és

a munkanélküliek is, korán egybegyűlnek a Széchenyi téren, rávenni a téli hónapokban reggel fél hétkor az üzletbe tartó segédeket, hogy munkahelyeiken reggel nyolc órámal hamarabb ne jelenjenek meg. A kora reggeli órákban valóban megjelent egy nagy csoport ember a Széchenyi téren és a szürkölő őszi reggelen izgatott tárgyalások kezdődtek, részben a kereskedősegédek, részben pedig az üzlettulajdonosok között. A főnökök egy része nem fogadta ellenszenvvel a magánalkalmazottak akcióját. Így, többek között a Léb Fiverek cég is felhatalmazta munkásait, hogy reggel nyolc órákor jöbhetnek be az üzletbe.

A tárgyalások javában folytak, amikor közbejött a rendőrség és oszlásra szólította fel a kereskedősegédeket. Rövid negyedóra alatt hét embert állítottak elő a rendőrségre, míg a munkába álló segédeket kényszerítették, hogy azonnal jelenjenek meg munkahelyeiken. A magánalkalmazottak mai akciója ezzel az aktussal egyelőre be is fejeződött.

Brandsch Rudolf pálfordulása

Írásban kért bocsánatot a hitleristáktól, mire visszaveszik a szász népközösségbe

Sibiu-Nagyszében, november 27. Nagy szenzációt váltott ki nemcsak a szász közvéleményben, hanem egész Erdély politikai köreiben az a kizáró határozat, amit az új programmal meg alakult szász néptanács első ülésén hozott Brandsch Rudolf kizárása tekintetében. E kizárási nyilatkozat után Brandsch nyilatkozatot adott, amelyben keresztsháborút hirdet meg a romániai német hitlerizmus ellen és egy de-

mokratikus új német párt zászlóját bontja ki. Ezek után még nagyobb szenzáció következett be. A nemzeti szocialista vezetés alá került néptanács, amely Brandsch Rudolf volt kisebbségi alminisztert kizárta a népközösségből, rövidesen megmástitja elhatározását és visszaveszi Brandschot kebelébe. E fordulat ára az alábbi nyilatkozat volt, amelyben Brandsch írásban kért a hitleristáktól bocsánatot, mert fel-

mert ellentük lázadni. Brandsch pálforduló nyilatkozata így hangzik:

— Attól a vágytól vezérelve, hogy a népünkben végbemenő ellentéteket és szakadásokat ne mélyítsük tovább és ne mérgezzük el, a romániai németek szövetségének november 24-én tartott vezetőségi ülésén lefolyt megbeszélések alapján kijelentem, hogy azt az első nyilatkozatomat, amelyben magamat a népi közösségen kívül helyeztem, teljes egészében visszavonom és hangsúlyozom, hogy magam továbbra is népi szervezetünk tagjának tekintem az összes jogokkal és kötelességekkel együtt. Ezenkívül kifejezetten visszavonom a „népmegrontó” jelzöt, amellyel a romániai német nemzeti szocialista párt tevékenységét illetem.

Bukarestben összeült a romániai németek szövetségének vezetősége, amely foglalkozott Brandsch nyilatkozatával. Dr. Ottó Fritz Jickeli, az erdélyi német-szász néptanács elnöke Brandsch nyilatkozatának felolvasása után tudomására hozta a romániai németek szövetségének, hogy a német-szász néptanács ülésén javasolni fogja, hogy változtassa meg Brandsch Rudolf kizárására vonatkozó határozatát és Brandschot továbbra is tekintse a népközösség tagjának.

Ezzel az akcióval seztelték Brandsch Rudolfnak azt a tervét, hogy külön német pártot alakítson Romániában.

Kulturrember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

SPORT

Az Universitatea csoportjában első lett

Universitatea - CFR (Bukarest) 2:1 (2:0)

Cluj-Kolozsvár, november 27. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokság utolsó mérkőzése volt a vasárnap Kolozsváron lejátszott Universitatea-CFR (Bukarest) meccs, melyet az egyetemiek nyertek meg 2:1 (2:0) arányban. Az U ezen győzelemmel csoportjában az első lett.

Universitatea: Sepi, Sfera—Jancovici, Gain—Dobosan—David, Sarbu—Ploesteanu—Sepi II.—Stefanescu—Surlasiu.

CFR: Thajmler, Ujlaki—Roculet, Cuietan—Wetzer II.—C. Vintila, Barbu II.—Guidovici—Boblea—Florescu—Boros.

Kolozsvári támadásokkal kezdődik a mérkőzés, melyet csak ritkán szakít félbe a bukarestiek lanyha ellentámadása. Kellemes meglepetést kelt az Universitatea játéktudásának fejlődése. Formás támadásokat vezetnek az egyetemiek, azonban egyrészt kevés a kapura lövés, másrészt a balösszekötő helyén (a csapat leggyengébb posztja) játszó Stefanescu minden egészséges labdát tulkombinál, mig nem az ellenfél zsákmánya lesz, ha ugyan nem kerül jóval kapu mellé. Állandó U fölény után végre a 25. percben Surlasiu vilámgórsan elfut, aközben elgondolt passzát Sepi nehéz szögbe kapásból küldi kapura, a labda — bár a bukaresti kapus igen jól helyezkedik — az ellenkező sarkot találja. 1:0. Tovább tart a kolozsvári fölény. A 38. percben Ploesteanu lövése kapufáról pattan vissza a mezőnybe, a labda ide oda pattog, majd újabb Ploesteanu lövés és már 2:0 az eredmény.

A második félidőben meglátszik az egyetemiek első félidője hatalmas tempója. A játékedv eveszettnek látszik, amit faulokkal próbálnak pótolni. A csatársor játékosai lemaradoznak, hiába küldi Sepi a jó labdákat, az ellenfél teszi a maga értalmatlan és használja fel saját akcióit. Formális CFR fölény alakul ki és bizony az U védelem sem áll hivatása magaslatán. A bukarestiek balszárnya vezeti a támadásokat, a jól centerezett labdákat azonban nincs kiérvényesítő: egyetlen lövés után nincs a bukaresti támadócsapat. Már 15 perccel a CFR fölény, de ugylátszik, hogy az eredmény nem változik. Sőt az U ismét frontba kerül és újra lendülnek a gyors támadások az ellenfél kapuja felé. A 20. percben Surlasiunak van nagy helyzete, a bombalövés hátszára kerül el a kaput. A 23. percben a szerencse hártja el az egyetemiek újabb gólszerzését. A 27. percben az U védelem gáncsal akasztja Barbut, a jól irányított szabadrúgást Sepi csak nehezen fűti ki, a befutó Barbu megszerzi a labdát és a kapuson keresztül emelve 2:1-re javítja az eredményt.

A gól után ismét CFR fölény alakul ki mely tart 10 percig — de eredmény nélkül. Most már helyén az U védelem, de különösen Sepi, aki biztos gólnak látszó labdákat hárt el könnyűszerrel. Jó formában van! Az utolsó percekben az U heves finist játszik az eredményen azonban nem tud változtatni.

Az Universitatea vasárnapi játékaról csak a legnagyobb elismerés mellett lehet megemlékezni. A csapat minden része — a balösszekötő posztját kivéve — kifogástalan. Egy dolgot azonban meg kell még szívelelni. Helytelen a csapat pillanatnyi gyengeségét faulokkal ellensúlyozni. Ez káros és nem méltó a csapat szelleméhez. Molnár tréner lelki edzésétől függ. Ennek a „stílusnak“ a csapatból való kiirtása.

A bukarestiek a várakozáson felüliek voltak. Legjobb része a csapatnak a védelem volt. Thejmlernek nagyszerű napja volt. Jó a támadócsor balszárnya is, ez azonban még nem elegendő egy mérkőzés megnyeréséhez. Nem fölényre kell egy csapatnak törekedni, hanem gólszerzésre. Ez a törekvés pedig egyáltalán nem látszott a bukarestiekben. Szolgálat ment-segükl, hogy a csatársorban tartalékokkal játszottak.

Morár Teofil dr. helytelenül értelmezett „jóindulata“ sok faulnak vehette volna elejét, melyből mindkét fél kivette

részt. Kellemetlen benyomást keltett az objektív nézőkben Hunaide határbírónak a játékvezetésbe való többszörös beleavatkozása.

Belföldi eredmények:

Kolozsvár. A Románia—KAC barátságos mérkőzést tegnap a Románia 5:0 (2:0) arányban nyerte meg Bindász (2), Capusan (2) és Muntean góljaival. Mindkét csapat több tartalékkal játszott, a győztes csapat kiváltképpé produkált.

Nagyvárad. A NAC—Ripensia mérkőzés helyett a NAC a Törökvéssel játszott barátságos mérkőzést, amely 1:1 (0:0) arányban döntetlenül végződött. Góllövők: Bodola, illetve Szabó, bíró Rosenberg. — A Ripensia—NAC mérkőzést december 3-ra halasztották.

Szatmár. Bajnoki mérkőzések: Olimpia CFR—Barkochba 6:0 (2:0). Törökvé—Seini Szinéváralja 5:0 (1:0).

Arad. AMTE—ATE 1:1 (0:0). AAC—Transilvania 3:1 (0:1).

Resica. RMTE—UDR 1:1 (0:0).

Bukarest. Macabi—Gloria Bazargic 5:1 (3:1). Olimpia—Belvedere 4:3 (3:1). — Bajnoki: Turda—Sp. Studentesc 0:0.

Temesvár. Az alkerületi labdarúgó-bajnokság őszi fordulóját véget ért. A bajnokság élén a TMTE áll, mely tegnap Reiter góljával 1:0 (0:0) arányban győzte le a ZsSE csapatát. Második helyen a TAC végzett, amely tegnap 3:0 (3:0) arányban verte az ILSA-t. A favoritnak indult ILSA az utolsó helyen fekszik.

Nagybánya. CFR (Kolozsvár)—Phönix 2:0 (0:0). A kolozsvári vasutas csapat tegnap értékes és megérdemelt győzelmet aratott a teljes összeállítással játszó Phönix ellen 2:0 (0:0) arányban Muresan és Szigeti góljaival. A mezőny legjobb emberei Süti, Mjcu és Resinar voltak, a Phönix részéről Szabó kapus és Jovic tüntek ki. A vasutas csapat még éjfél előtt visszakerült Kolozsvárra és így ma délután pihenteni áll ki a bukaresti vasutasok ellen.

Külföldi eredmények:

Budapest. Bajnoki eredmények az első ligában: Újpest—Kispest 4:1 (3:0). Ferencváros—Phöbux 4:3 (2:1). Bocsikai—Attila 2:1 (1:1). Hungária—Szeged FC 3:2 (2:1). Somogy—Nemzeti 3:2. Budai II—III, ker. 3:3 (3:1).

Kopenhága. Belgium—Dánia 2:2.

Barcelona. Svájk—Spanyolország 1:1. Válogatott hokkijmérkőzés.

Bécs. Az Admira—Austria kombinált a stockholmi AIK futbalcsapat ellen 3:0 (0:0) arányban győzött. Barátságos mérkőzések: WSC—Hakoah 2:1 (1:0). Rapid—II. ligaválogatott 8:1 (3:0). Wacker—Libertas 2:1 (1:1).

Brüsszel. Sparta—Prága —Vörös Ördögök 5:1 (1:1).

Sporthírek

A román—jugoszláv világbajnoki selejtezőmérkőzést május 1-ig le kell játszani, ellenkező esetben a két válogatott csapat közül egyik sem vehet részt a világbajnokság döntő mérkőzésein.

Oslo. A norvég labdarúgószövetség északeurópai amatörtornát ír ki, amelyen az angol és skót amatörválogatotton kívül a svéd, litván, dán és a norvég amatörválogatottak fognak résztvenni.

Madrid, november 27. A spanyol válogatott futbalcsapat a világbajnoki mérkőzésekre készülődésben a londoni Arsenal csapatát három mérkőzésre szerződte.

Németország kéri az 1938-iki futball világbajnokság megrendezési jogát. A németek a berlini olimpiai stadionban akarják lebonyolítani a világbajnoki versenyeket, amelyet 130.000 néző befogadására alakítanak át.

Universitatea játékosokat kér kölcsön a külföldi turára induló Crisana, Sepit, Sferat és Surlasiut szeretnék megnyerni a váradiak.

Kilencven ezer lejes havi fizetést kínált fel egy olasz sportegyesület Sárosinak, a

világhírű magyar válogatott játékosnak, ha leszerződik hozzája. Ezen kívül két millió lejnek megfelelő összeget biztosított a játékosnak, melyet a szerződés aláírásakor fizetett volna ki. Sárosi — olasz híradás szerint — egyelőre kitért az ajánlat elől. Vajjon mit kereshet Budapestén Sárosi, ha ilyen ajánlatot visszautasít.

Turára megy a román válogatott. Január 19-én Törökországgal játszik Konsztantinápolyban, január 26-án Görögországgal Athénben mérkőzik. Szó van egy egyiptomi mérkőzésről is. Ezekben a találkozókban akarják egységessé kovácsolni a román válogatott csapatot, hogy egyrészt a Jugoszlávia elleni világbajnoki selejtező mérkőzésen ne érje meglepetés, másrészt, hogy ha bekerül a római világbajnokság döntőjébe, ott megállja a helyét.

LEGUJABB SPORT

CFR (Bukarest) - CFR (Kolozsvár) 2:1 (1:1)

Cluj-Kolozsvár, november 27. A kolozsvári CFR megkeresésére a bukaresti testvérsapat ma barátságos mérkőzésre állt ki a vasutasok ellen. A játék sportszempontról nem sokat nyújtott, aminek oka mindkét csapat fáradtságában keresendő. Ugyanis a bukarestiek tegnap az U ellen, a kolozsváriak pedig a nagybányai Phönix ellen meccseltek és ez mindkét csapat mai játékán meglátszott. A mérkőzést 1:1-es félidő után a bukarestiek nyerték 2:1 arányban. A gólokat Barbu II., Boros, illetve Bondea lölték. Bíró dr. Russu.

Hitler köz

Hitler lem

Párizs, november 27. Lebrun köztársasági miniszterelnököt kormány megalkotásában a megbízást ségére való hívta. Chautempsot dezz órákban el is választ, egyelőre délután Vasárnap délután miniszterelnök utasított meg az Elyséebe, zölte az elnökke fogadja a kormány. A dezignált miniszter tárgyalta a válság a pénzügyi sélőkkel és a Barvel. Politikai kör az új kormány s niszteri tárcák s politikai államtit

KÖZGAZDASÁG

Ötszázalékos adókedvezményt kap, aki ezévi adóját december 15-ig kifizeti

Cluj-Kolozsvár, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) Ma érkezett Kolozsvárra a pénzügy minisztériumnak egy új rendelete, melyet az I. kerületi adóhivatal közreadás céljából az összes napilapoknak is beküldött. A 278.101. számú, november 21-én

kelt rendelet szerint a kormány elrendelte, hogy 5 százalékos adókedvezmény adandó mindazoknak, akik egyenes, pótlás és utadókat, valamint az összes melles-illetményeiket erre az évnegyedre december 15-ig kifizetik.

Karácsonyig az összes tisztviselők és nyugdíjasok megkapják illetményeiket

A kormány az autonóm pénztárak alapjaiból vesz fel előleget erre az akcióra

Bucaresti-Bukarest, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A közgazdasági életnek s különösen a kereskedelemnek láthatatlan, de annál érzékenyebb problémája az állami tisztviselők kifizetésének kérdése. A kereskedelmi élet minden ága, az élelmezési épp úgy, mint a ruházatkodási ág. érzékenyen érzi a tisztviselők rendszeresen fizetése miatt előálló pénzühiányt és fogyasztás csökkentését. Ezért minden új kormány kedvenc jótéteménye kormányrajutása első periódusában a tisztviselők fizetésének forszírozása. Magában véve tehát nem hat a szenczió erejével az a hír, hogy a liberális kormány pénzügy-minisztere legelső programjának tekinti, hogy a tisztviselők járulékat ki fizesse. A probléma lényege mindig abban áll, hogy hogy van e a kormánynak pénze, hogy az ígérteit bevaltsa.

kifizetése már hétfőn meg is kezdődött. Az 1932 év január elsejéig esedékessé vált de ki nem fizetett nyugdíjak összege egy milliórd lej. A kormány egymilliórd lej értékű adófont küld szét a különböző pénzügyigazgatóságokhoz. A kérdést erre kinevezett speciális bizottság intézi. Az adófont forgalmát azzal is növeli a kormány, hogy lehetségessé teszi, hogy a különböző állami intézmények egymásnak is adófontokkal fizessék adósságaikat. A novemberi nyugdíjakat december 9-ig kifizetik s ekkor megkezdődik a decemberi nyugdíjak és fizetések folyósítása. A kormány terve az, hogy karácsonyig az összes tisztviselők és nyugdíjasok megkapják illetményeiket.

A liberális kormány legalább egyelőre megnyugtató szimptomák között nyul ehhez a kérdéshez. Szombaton a pénzügyi miniszter közölte a Banca Nationala igazgatóságával, hogy a kormány a román autonóm vállalatok (CAM) a Nemzeti Banknál levő alapjaiból kölcsönt, illetve előleget vesz fel és ebből fogja a tisztviselők, valamint a nyugdíjasok járulékait kifizetni.

Akció a forgalmi adó 12. paragrafusának helyes értelmezéséért. A kolozsvári ipartestület közli, hogy a többi erdélyi és bánati testvértestülettel karöltve az előt haját kezdeményezni a forgalmi adó törvény 12. paragrafusának helytelen értelmezése ellen. Hogy a testület az igazságot minél világosabban kimutathassa, felkéri mindazon tagjait, akiket 1933. évben forgalmi adóvétségért, vagy kihágásért megbüntettek, bizonyító okmányaikat nyujtsák be az ipartestülethez.

Ganz Abrahámné
Kóser szakácskönyve
ismét kapható az UJ KELET könyv-
osztályánál
Ara 180 lei

A modern kézimunk
legértékesebb lakásnak
A legújabb munkák, áron kapható
FISCO
kézimunk
Cluj, Str. 16. szám

SPORT

R (Kolozs-1)

27. A kolozs-bukaresti testvérközösségre állt... tük sportszem... t, aminek oka... pan keresendé... ap az U ellen... gybányai Phé... mindkét esa... tt. A mérkő... arestiek nyer... at Barbu II... sk. -Biro dr.

Hitler közvetlen tárgyalást folytatott Francois Poncet berlini francia nagykövettel

A mérsékelt szocialisták részvételével megalakult az új francia kormány

Chautemps az új miniszterelnök. Herriot nem vállalta a kormányalakítást. Renaudel - miniszterelnökhelyettes

Hitler lemond a Saar-vidékről is a szabad fegyverkezés fejében

Párizs, november 27. Szombat délután Lebrun köztársasági elnök Herriot volt miniszterelnököt kérte fel az új francia kormány megalakítására. Herriot azonban a megbízást nem vállalta el, betegsége való hivatkozással. Lebrun ekkor Chautempsot dezinálta, aki a késő éjjeli órákban el is vállalta a kormányalakítást, egyelőre ideiglenes jelleggel.

Vasárnap délután Chautemps dezinált miniszterelnök újra kihallgatáson jelent meg az Elyséeben Lebrun elnöknel s közölte az elnökkel, hogy véglegesen elfogadja a kormányalakítási megbízást. A dezinált miniszterelnök ezt megelőzően tárgyalat Georges Bonnetval, továbbá a pénzügyminisztériumi főtisztviselővel és a Banque de France vezetőivel. Politikai körökben úgy hírlík, hogy az új kormány csökkenteni készül a miniszteri tárcák számát s megszünteti a politikai államtitkárságokat.

Baloldali kartellből nem alakulhat kormány, ezért Chautemps az esti órákban abban az irányban tett kísérletet, hogy Flandin jobbkozép pártjának támogatását megnyerje.

Az éjszakai órákban a következő miniszterlistát tartották a legvalószínűbbnek: Chautemps miniszterelnök megtartja a belügyi tárcát, Daladier lesz hadügyi, Bonnet pénzügyminiszter, Steeg szenátor lesz a kormány igazságügyminisztere, Sarraut volt miniszterelnök megtartja a tengerészei tárcát. Ha netalán Herriot betegsége tekintet nélkül mégis vállalná a külügyministerséget, Paul Boncour állandó népszövetségi főmegbízott lenne.

Vasárnap estére politikai körökben már kész miniszteri listáról beszéltek. Az új kormány tagjai, e lista szerint, ugyanúgy a baloldali polgári pártok tagjaiból toborzódnak, mint a három megelőző kormány tagjai, sőt a miniszterek nagyrésze majdnem ugyanezekkel a tárcákkal a megelőző kormányokban is résztvett.

Változást csak Renaudelnek, a kettévált szocialista párt jobboldali vezetőjének részvétele képez a kormányban amennyiben Renaudel miniszterségét a későbbi hírek is megerősítik.

Az utolsó jelentések szerint a kormány lista a következőképpen alakul:

- Miniszterelnök és belügy: Chautemps.
- Külügy: Boncour. Igazságügy és miniszterelnökhelyettes: Renaudel, vagy Steeg.
- Hadügy: Daladier. Légügy: Cot. Közoktatásügy: De Monzie. Pénzügy: Bonnet.
- Kereskedelemügy: Eynac. Közmunkaügy: Paganon. Kereskedelmi tengerészet: Dalimier. Tengerészetügy: Sarraut. Postaügy: Mistler.

A többi tárcák betöltéséről még nincs biztos adat. Chautemps először Herriot-t kérte fel a külügyi tárcára elfogadására, amely esetben Boncour Franciaország népszövetségi megbízottja lett volna. Herriot azonban egészségi állapotára való tekintettel nem vállalta a külügyministerséget.

Lehetségesnek tartják, hogy az új kormány le fog mondani a köztisztviselői fizetések csökkentésének tervéről s csak a közigazgatás újjászervezéséhez és a köz tisztviselői pótteltemények redukciójához fog ragaszkodni.

Angol politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a megalakult francia kormány első külpolitikai ténykedése a francia német közvetlen tárgyalások megindítása lesz.

tartják hogy a megalakult francia kormány első külpolitikai ténykedése a francia német közvetlen tárgyalások megindítása lesz.

Párizs, november 27. Tardieu Chambéryben tartott beszédében élesen szembe fordult az eddigi baloldali kormányok által folytatott külpolitikával. Szerinte ez a külpolitika kiszolgáltatja Franc

országot Németországnak s elidegenítette a szövetségeseket, Lengyelországot és a kisantantot Franciaországtól.

Francois Poncet és Hitler megbeszélése

A kormányválság igazlmai némileg háttérbe szorították azt a rendkívüli eseményt, hogy pénteken Hitler és Francois

Boncet berlini francia követ között megbeszélés volt, amit külpolitikai körökben a francia német közvetlen tárgyalások bevezetőjeképpen könyvelnek el.

Ujabb jelentés szerint a Echo de Paris foglalkozik Hitler és Francois Poncet berlini francia nagykövet megbeszélésével. A lap azt az értesülést szerezte, hogy a német kancellár a német-francia viszony gyors megjavítását szem előtt tartva,

kilatásba helyezte, hogy a Saarkérdésben Németország hajlandó eltekinteni a népszavazástól

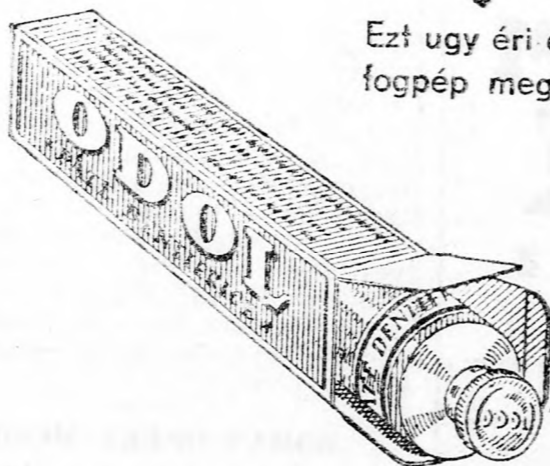
és a francia érdekeket messzemenően tekintetbe venni, ha viszont a leszerelés terén eleget tesznek Németország mennyiségi és minőségi követeléseinek.

Párizs, november 27. Politikai körökben származó legújabb értesülések szerint az új kormány a képviselői illetményeket és napidíjakat esökkeníteni kívánja aként, hogy a kiadások tételeinél egymilliárdkétszázmillió frank megtakarítást érhesenek el.

A fogakat és szájiüreget meg kell szabadítani minden idegen anyagtól.

Ezt úgy éri el, ha száját és fogait ODOL-fogpéppel ápolja. Az ODOL-fogpép megakadályozza a lerakódást a fogakra, a fogak szinesedését és a rossz száji. - Az

ODOL

FOGPÉP

nagymennyiségű kolloid alkotórészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, megszabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, festékanyagtól és tisztátlanságtól.

Közokirathamításnak minősíthető-e a koldulási igazolvány hamisítása?

Cluj-Kolozsvár, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári tábla harmadik szekciója ma tárgyalta Aslan János bulsesti községbeli kántor hamisítási bűnperét. A kántor ezévbén három mócnak koldulási engedélyt állított ki a községi előjáróság nevében, amelyre ráhamisította a falu bírójának és jegyzőjének a nevét. Az egyik, mint tüzkárosult, a másik mint árvizkárosult és a harmadik mint jövedelem nélküli, nagyon szegény ember kapta meg a koldulási engedélyt. Mindezt három-négyszáz lej „tisztelet díjat” kapott a kántor. Ezzel az igazolvánnyal az tán tiz, sőt huszezer lejt is keresett évenként a három professzionista koldus.

A faluban azonban sutogni kezdtek, hogy a kántor sokakat olesón és hamis koldulási engedélyhez juttat. Mikor a rebesgetésről a csendőrség tudomást szerzett elrendelték az összes koldulási igazolványoknak a bevonását. Az átrevidített igazolványok között aztán megtalálták azokat, amelyekre a kántor ráhamisította a bíró és a jegyző nevét. A dévai törvényszék tárgyalta első fokon a kántor hamisítási ügyét és közokirathamításért nyolchónapi elzárásra ítélte Aslan Jánost, aki az ítélet ellen a kolozsvári táblához fellebbezett.

A kántor védője dr. Giurgiu János kijelentette a védőbeszédében, hogy nem lehet büntettnék elbírálni a kántor hamisítási ügyét, hanem csak mint kihágást kezelhetik. Az ügy pedig elévült, mert nem hat hónapon belül, hanem egy év múlva jelentették fel. Mivel az igazolványokat koldulásra használták, azért ezt nem lehet közokirathamításnak minősíteni. Az ügyet október 20-án már tárgyalta egy három tagból álló tanács, amely azonban nem tudott ítéletet hozni. A mai tárgyaláson ötös bizottság tárgyalta az ügyet és hat hónapra szállították le a hamisító büntetését. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, míg a védő fellebbezett a semmitőszékhez.

Szerelmi bánatában vonat elé vetette magát lanculescu kolozsvári csendőrmester

Cluj-Kolozsvár, november 27. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn reggel hét órakor ismét öngyilkosság történt a Dermata börtényi „halálsorompónál”. Ezúttal Gheorghe Lanculescu, aki a kolozsvári csendőrszázadnál teljesít szolgálatot, dobta magát a vonat elé. Lanculescu már a hajnali órákban ott ögvelgett a vasuti hid körül és a reggel hét órakor érkező személyvonat elé vetette magát. A vonat darabokra szelte a szerencsétlent. A katonai hatóságok szálltak ki a helyszínre és az öngyilkos földi maradványait a halottasházba szállították. Lanculescu őrmester szerelmi bánatában lett öngyilkos.

Sayers. Jelige: „Gyilkosság”. Egy hírdetőiroda titkai: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektivsorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák, képek meglepő olcsón kaphatók

FISCH BÜSKE
Kézimunkaszalonjában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

HIREK

Az első nagy bál a diákoké!

Országos akció az erdélyi zsidó diákságért. Minden helyiségben legyen „diáksegélyező bál”, hogy megtehessek kötelességüket a tanuló ifjúsággal szemben.

A gazdasági megrázkódtatások terméshelyettesítései a társadalmi intézmények alapjait ingatták meg leginkább. Megesapant az adakozók tábora és azt is, akiknek még telnek áldozatokra, magával ragadta a pánikhangulat és szinte megkövült tételességgel nézi, hogyan omlik össze körülötte minden. Ennek a bémultságnak pedig nem szabad tovább tartania, mert maholnap társadalmi intézmények nélkül marad a zsidóság és ha a keretek széthullanak, a zsidóság is elvész.

Ezzel az egyetemi ifjúságról van szó. A „holnapról”, amelytől annyit várunk, amelytől a néphez való ragaszkodást oly természetességgel megköveteli, de amely iránti kétségbeesés helyzetében is oly kevés gondoskodást és szeretetet tanúsít a társadalom.

A gazdasági leromlás csak növelte a segítségre szorult zsidó diákok számát. Tehát nagyobb áldozatokat követel meg az erdélyi zsidó társadalomtól. A kolozsvári menzán 125 diákot kell eltartson az a társadalom és ennek a 125 diáknak eltartásáért minden erdélyi zsidó felelősséget kell érezzen és szeretettel kell gondoskodjon arról, hogy tanulmányaikat a mostoha körülmények között is folytathassák.

Az erdélyi zsidó diákok egyetlen intézménye a kolozsvári menza, ahová Erdély minden zugából jönnek szegény családok gyermekei ismét válságos helyzetbe jutott és ha nem történik egy általános társadalmi megmozdulás ez intézmény érdekében, úgy a diáksegélyezés kátyuba jutott.

Röviden és szárazon jelentjük ezt be Erdélyi zsidó társadalmának, amely bizonyára meg fog mozdulni és el fogja hátrítani azt a helyrehozhatatlan erkölcsi veszteséget, amely a menza megszűntével érne.

A bálj szezon alkalmát ad arra, hogy azok a helyiségek is, amelyek eddig nem tudták előteremteni a hozzájárulásaik első részleteit, most arról egy „diáksegélyező bál” megrendezésével gondoskodjanak.

A kolozsvári nagy diáksegélyező bál december 16-án az ipar és kereskedelmi kamara dísztermében lesz megtartva. A „diáksegélyező bál” az idén is egy kimagasló társadalmi esemény lesz nemcsak Kolozsvár, de egész Erdély zsidóságának, ahol össztalálkozik a kötelességteljesítés megnyugtató érzésével Erdély elit zsidósága.

A bálj szezon első bálja mindenütt a diákoké! Kijártó szükségletnek tesszünk ezzel eleget.

Erdély zsidóságának összességét a kolozsvári menza és ennek diáksága feszült várakozással lesi, gondoskodásába veszi e a zsidó társadalom s lehetővé teszi a menza további működését, 125 szegény-sorsu zsidó egyetemi hallgató ellátását.

Tízezer francia bányamunkás tüntetett a munkanélküliség ellen. Párizsból jelentik: Arras főterére tíz ezer észak-franciaországi bányamunkás vonult fel az emelkedő munkanélküliség miatti tüntetésre.

Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: Nürnbergben hétfőn temették el az osztrák-bajor határon agyonlőtt Schuhmachert, a 21-ik ezred közlegényét. A temetésen megjelentek von Blomberg vezérezredes, hadügyminiszter és von Hammerstein tábornok, a Reichswehr főparancsnoka is. — A német extrónörökös két napos doorn tartózkodás után elutazott Wieringen szigetére, egykori száműzetési helyére. Visszatérőben még látogatást fog tenni Amsterdamban s a hét végén visszatér Németországba. — Dollfuss Amstettenben beszédében foglalkozott Németország és Ausztria viszonyával. Azt hangoztatta, hogy az osztrák kormány semmivel sem járult hozzá a viszony elmérgesítéséhez. Ausztria nem tűr beavatkozást belügyeibe s meg akarja védeni továbbra is függetlenségét. A viszonyt Németországgal csak azon az alapon lehet rendezni, hogy Németország tudomásul veszi a keresztény, független és szabad Ausztria törekvéseit.

Magyar Színház

Ihász—Fekete

A temesvári operettársulat bucsuhete:

Kedden este félkilencor:
Tessék beszállni

Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

Szerdán este félkilencor:
Tessék beszállni

Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

Csütörtökön este félkinckor:
Rotschildok

Premjer: Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

Pénteken félkilencor:
Gacsaj Pista—Ihász Aladár bucsuja!

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét

Helyárak: 10—15—20 lej. Mindenki megkapja Gacsaj Pista arcképét ajándékba.

Szombaton este félkilencor:

Rotschildok

Szenzációs zsidó tárgyú operett! Helyárak: 10—15—20—30—45.

Vasárnap 6 órákor:

Manolita

Premjer! Igazi nagy siker!

Vasárnap 9 órákor:

Manolita

Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

Befejeződtek a Schweizerische Volksbank szanálási tárgyalásai. Bernből jelentik: A Schweizerische Volksbank szanálási tárgyalásai befejeződtek. Az intézet alapitókáját 186 millió svájci frankról felére szállítja le s a tranzakcióhoz a svájci államkincstár száz millió frankot bocsát rendelkezésre. Az állami támogatás kérdése december elején a szövetségi közgyűlés elé kerül, de nem kétséges, hogy meg fogják szavazni, hogy a bank-szanálást lehetővé tegyék.

Varsóban újra antiszemita tüntetéseket rendeztek a lengyel nemzeti diákok. Varsóból jelentik: Lengyel nemzeti demokráta diákok antiszemita tüntetéseket rendeztek, amelyeknek során számos kávéháza és cukrászdába büzbombákat és könnyfakasztó gázzal telt fiolákat dobtak. A rendőrség nagy apparátussal vonult ki a rendezvényekhez s több letartóztatást eszközölt.

Royal Mozdó

Ma, kedden premier:

Sofőr kisasszony

nagy operett-lager. Fősz.: Charlotte Anders, Hans, A. Schleow, I. Falkenstein, Harry Halm.

Benes Kassán Titulescuval találkozik. Prágából jelentik: Kassán Benes találkozni fog november 29-én Titulescuval. Elő fogják készíteni a kisanant decemberi prágai tanácskozásait.

Japán csak a Népszövetség gyökeres átszervezése esetén térne vissza Genf-be. Londonból jelentik: A japán kormányhoz közel álló körökben hangoztatják, hogy csak a Népszövetség gyökeres átszervezése után lehetne esetleg szó arról, hogy Japán visszatérjen a Népszövetségbe.

Nem szállottak Kubában partra amerikai tengerészek. Londonból jelentik: Washingtonból cáfolják a világ sajtó azon hírét, hogy amerikai tengerészek a Wyoming hadihajóról partra szállottak volna Kubában.

A szíriai törvényhozás 47 tagja manifesztumot bocsátott ki a francia-szíriai megegyezés ellen. Damaszkusból jelentik: A szíriai törvényhozás 47 tagja manifesztumot bocsátott ki a francia-szíriai megegyezés ellen. Közlik, hogy nem adják hozzájárulásukat az okmány ratiffi kációjához.

Házasság. Fischer Boriska és dr. Dénes László Cluj házasságot kötöttek. (Mindenki külön értesítés helyett.)

Lehetetlenné válik a németországi sör elhelyezése Amerikában. Berlinből jelentik: A magas amerikai sörvámok és az egyre fejlődő amerikai sörpar lassankint lehetetlenné teszik németországi sör elhelyezését Amerikában, Juniusban a kivitel még 6808, októberben ezzel szemben már csak ezer hektoliter volt.

A holland jegybank aranyfedezete százket százalék. Hágából jelentik: A holland jegybank bankjegyeinek fedezete most 102,7 százalék. A nemesfémkészlet értéke 942 millió forint értékűre emelkedett.

Tevfik Rüzsi bej megérkezett Belgrádba. Belgrádból jelentik: Tevfik Rüzsi di bey török külügyminiszter tegnap este megérkezett a jugoszláv fővárosba.

Loretóban elsüllyedt egy ház. Rómából jelentik: Loretóban egy lakóház tegnap délután mindenestől a föld alá süllyedt. A ház három lakója az épület rengetegére lett figyelmes, mire elhagyta a házat és néhány lépésnyi távolságból látta, amint a ház a föld alá süllyedt. A házból nem látszik kímás, mint az egyik kémény, amelyen golyafészek van és a háztetőre erősített galambdne. Valószínűleg földalatti barlang volt a ház alatt.

Megjelent

Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszia Nőszíjútjánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

Lényegesen csökkentek az Amerikában elhelyezett külföldi tőkék. Londonból jelentik: A Financial News szerint november folyamán az Amerikában elhelyezett külföldi tőkék 51 millió dollárról 21,4 millióra csökkentek. A tőkék visszamenekeülése az óvilágba tovább trat.

A rendőrkezes fogadó órái. A rendőrkezesura ma hivatalosan közli velünk, hogy a rendőrkezes fogadó órái szerdán és szombaton 11 és 1 óra között vannak. Más napokon nem állhat a közönség rendelkezésére, csak rendkívül fontos esetekben, mert hivatalos teendői elfoglalják.

Van-e joga a Reklámirodának bírságokat kivetni az üzleti cégtáblákra. A kolozsvári városi hirdetés iroda dr. Popp nevű koncesszionáriusa kihágási jegyzőkönyvet vett fel és ötezer lej bírságot vetett ki azokra a cégekre, akik a cégtáblájuk után nem akartak fizetni hirdetési taxát. Ezek közé tartozott a d'Or kolozsvári cég is, amelyet dr. Popp beperelt a járásbíróson. A d'Or cég azonban fellebbezett a törvényszékhez, mely ma tárgyalta az ügyet. A törvényszék első székciójának Decusariu-Pop tanácsa kimondta, hogy a cégtáblák utáni taxa a városhoz tartozik és erre a koncesszionári reklámiroda csak akkor tarthat igényt, ha a cégtábla nem az üzlet közelében, hanem máshol van kifüggesztve és máshol előállított áru reklámját tartalmazza. A d'Or ügyvédje dr. Szegő Imre azon az alapon kérte a kereset elutasítását, hogy a reklám és hirdetés monopólium magánember kezében van, akinek nincsen joga ahhoz, hogy kihágási jegyzőkönyvet vegyen föl és hogy pénzbírságot rójon ki. A román perrendtartás egész világosan feltünteti, hogy erre kinek van joga. A bíróság kimondta, hogy a reklámiroda jogtalan követeléssel állott elő és ezért elutasította a keresetet.

Mussolini fia pilótanövendék. Rómából jelentik: Mussolini legidősebb fia, a 16 éves Viktor beiratkozott a pilótaközpontba. A centocelli repülőterén veszi mindennap órákat és hamarosan megszerzi a pilótaoklevelet.

Autóba rohant egy szarvas. Berlinből jelentik: Eienkamp környékén külföldi közlekedési baleset történt. Egy személygépkocsi váratlanul egy szarvassal találkozott szemközt, amely teljes erővel belerohant a gépkocsiába. A kocsi sárhányója és lámpása, ugyszintén több ablaka összetört. A vezető arcán üvegszilánkoktól megbesesült. Noha nyomban a szarvas keresésére mentek, semmi nyomát nem találták. Vérnyomok sem voltak úgy hogy fel kell tételezni, hogy a szarvas sértetlenül került ki a különös összeütközésből, de azután maximális sebességgel elrobbogott.

De Valerát letartóztatják, ha Észak-Irország területére lép. Londonból jelentik: Ulster északirországi tartomány megtiltotta De Valerának, az Ir független szabad állam elnökének, hogy betegegy lábát Észak-Irország területére. Sőt azzal is megfenyegette De Valerát, hogyha ezt mégis megtenné, letartóztatja. Érdekes, hogy De Valera a küszöbön álló ulsteri választások alkalmából South Down választókerületben jelölteti magát és hírszerint személyesen is részt akar venni az Angliával tudvalevően szoros kapcsolatban maradt Észak-Irország választási küzdelmeiben.

Most hagyta el sajtót Klein Jeromos: Kie vagyok, hova tartozom című regénye. Egy fiatal talmudista, a magasatos eszmékért való küzdésében, a realis élet minden viharával találja szemben magát, de leküzdve az akadályokat, dalmalmasan halad kitűzött célja felé. E regény a zsidó élet minden variációját rögzíteti vissza Ára 60 lej. Megrendelhető az Új Kelet kiadóhivatalában.

Lewis Sinclair: Szegény leány pénzkeres, a Babbitt és a San Dodsworth. A modern asszony szive c. regények írja a legamerikajabb amerikai író, hazájának és sokrétű, ezer mozaikból összerakott fájának legreprezentánsabb képviselője. Minden regénye egy-egy szines darab ahhoz a hatalmas körképhez, amit erről a világról, a newyorki aszfaltról a mexikói határig terjedő világészről fest. A Nobel díjas író legújabb könyve füze csak 27 lej, kötve 57 lej. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az érték és portóköltéség (10 lej) beküldése mellett vagy utánvéttel.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

UJ KELET Legújabb hírek

Mi történt Pascaniban?

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

mában ismét kemény szavakban ítéli el a vasgárdisták ténykedését. Azt hiszik, hogy a kormány az eddiginél is drasztikusabb eszközökkel fogja a további rendbontásokat megakadályozni.

Bucuresti-Bukarest, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy a pascani vasuti állomáson szabályszerű harc folyt le revolverlövésekkel és könnyfakasztó bombákkal a karhatalom és a vasgárdisták között. A Dimineata kiküldött tudósítója az alábbi tudósításban számol be a történetekről.

Tíz vasgárdista, névszerint Alex. Cantacuzino, Dionizie Traian, Strungaru Nicolae Mircea George, Galar Mircea, Gamine Nicolae, Stoieneacu, Traian Andreescu, Ion Chiperu és Manta Octavian a vasgárda listáját akarták letenni Falticeniben. A légionáriusok három hétre szóló programot dolgoztak ki maguknak azzal, hogy ezen idő alatt bejárják a megye összes községeit és meglátogatják az összes vásárokat. Falticeniben megakadályozták őket a munkában, mire Lespez városkába mentek és itt a vásári látogatottságot felhasználva, gyűlést rendeztek a szabad ég alatt, nagyszámu paraszt részvételével. Csendőrök jelentek meg a helyszínen és távozásra szólították fel a Légionáriusokat. Ezek

revolvertüzzel válaszoltak a felszólításra és megtámadták a csendőröket akiknek egyrészt sikerült lefegyverezniök. Mintán több zsidó járókelőt megverték, a vasgárdisták elindultak a vasuti állomás felé.

Utközben szembe találkoztak egy az állomás felől jövő kocsiival, amelyben két pascani foglalt helyet, egy Ferdinand Pascinschi nevű lengyel és egy Maistru Ilie nevű zsidó. Mindketten pascani lakosok. Maistru látva a vasgárdisták fenyegető magatartását, kiugrott a kocsiából és néhány légionáriustól üldözve, beugrott a közelben lévő Siret folyóba, amelyen sikerült átúsznia.

Pascinschi zsidónak nézték és véresre verték a légionáriusok, több más utassal együtt.

A Pascani felé induló vonatra jegy nélkül ültek fel a vasgárdisták, akiknek első dolga volt végigverni a zsidó utasokat. Stefan Antonescu vasuti ellenőr nem hagyta magát megfélemlíteni tőlük és hajnali 5 órakor, midőn a vonat befutott Pascaniba, leszállásra szólította fel őket. A légionáriusok ellenálltak. A pascani állomási rendőrség főnöke Danulescu városi rendőrkapitánytól kért segítséget. Ez a városka egész rendőrlényességét kivonultatta az állomásra, felszállt a vonatra, igazolta magát, majd felszólította a vasgárdistákat, hogy vagy fizessék meg a jegy árát, vagy pedig igazolják le magukat.

Válaszképen a légionáriusok revolvert rántottak elő és halállal fenyegettek arra az esetre, ha valaki hozzájuk mer nyulni.

Egyikük Burnus közrendőr mellének szegezve a fegyvert. Az állomásfőnök, látva, hogy a vasgárdisták mindenre el vannak szánva, lekapesztotta az illető kocsit és az immár órák óta vesztelő személyvonatot elindította Jasi felé. A vasgárdisták legráltak a holtvágányra tolatott kocsihoz és be akartak hatolni a városkába, amelyben megakadályozták őket. Erre az állomási étterembe vonultak vissza és itt ingyen ételt és ital akartak a vendéglőstől kiterroizálni. A rendőrök inauvenciójára megelégedtek azonban egy 25 százalékos kedvezménytel. Eközben Dinulescu rendőrfőnök jelentést tett a baiamegyei főügyésznek a történetekről.

A főügyész utasítást adott, hogy a tíz vasgárdistát tartóztassák le. Dinulescu rendőrfőnök békés felszólításra azonban kijelentették a légionáriusok, hogy elve nem adják meg magukat, mert a kapitányuktól parancsuk van erre.

Ha hagyják magukat lefegyverezni, úgy mint árulókat és gyávákat kizárják őket a szervezetből. Ezzel a békéltető tárgya-

lások véget értek. A légionáriusok asztalokkal és székekkel elbarrikádozták magukat, halállal fenyegetve meg ismét a rendőröket. Délután fél három órakor ötven csendőr érkezett Jasiból a pascani állomásra. A csendőrök körülvették az éttermet, majd adott jelle könnyfakasztó bombákat dobtak a vasgárdisták közé, akik revolverlövésekkel válaszoltak erre, majd teljesen lerombolták az étterem helyiségét, összetörve asztalokat és székeket. Végül is a könnyfakasztó bombák

megdöntötték hatásvukat, a légionáriusok megadták magukat.

Négy revolvert, törököt, töltényeket, késeket találtak náluk, valamint igen érdekes levelezést, amelyet eljuttattak a baiamegyei főügyészhez.

Végül a vasgárdistákat megkötözték és autóbusszon a falticeni ügyészségre szállították, melynek vizsgálóbírója lázadás címén letartóztatási végzést bocsátott ki ellenük. Elsőnek Alexandru Cantacuzinot, a vasgárda listavezetőjét hallgatták ki, aki kijelentette, hogy kénytelenek voltak jegy nélkül utazni, miután nem volt pénzük effélére. A letartóztatottak fölött a Marzescu törvény alapján fognak ítélni.

NARCISSE BLEU
A LEGKEDVELTETTEB
PARISI KÖLNVIZ
Mury.
CSOKALLO
AJKPIROSITO.
VALASSZAK E KIVÉLTET
GYÁRTMANYOKAT-NE TEGYÉZD
03328 PLAZS GYÁRTMANYOKVÁ
KONANIAI VEZÉRKÉZVESELET-4-BALHÁZAR-BUKARESTY-3ELABR

now római látogatásával kapcsolatban közli azt az értesülését, hogy a Mussolinivel folytatandó eszmecsere előterében főként gazdasági kérdések fognak állani. Olaszország biztosított kíván szerezni afelől, hogy az amerikai-orosz megegyezés nem rontja el Olaszországnak a szovjetterület felé irányuló export-lehetőségeit. Ennek ellenében Mussolini kilitásba fogja helyezni azt, hogy Olaszország a jövőben fokozott mértékben fogja orosz területeiről beszerezni ipari nyersanyagait.

Felfüggesztették a szeszmonopól-bírságok végrehajtását

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium korrendeletet küldött szesz az ország összes törvényszékeihez, elrendelve a szeszmonopól-törvény és az erdészeti törvények alkalmazásából ki folyólag meghirdetett árverések felfüggesztését.

Bratianu pénzügyminiszter Párizsban

Bucuresti-Bukarest, november 27. Dinu Bratianu pénzügyminiszter e hét végén Párizsba utazik, ahol érintkezéssel fog lépni vezető francia pénzügyi körökkel, Románia külföldi adósságainak rendezése tárgyában.

Az amerikai hadsereg vezérkari főnöke a hadiszerekeszletek megújítását kérte Rooseweltől

Newyork, november 27. Mac Arthur tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke kihallgatáson volt a Fehér Háiban Rooseveltnél és ez alkalommal memorandumot nyújtott át az elnöknek, amelyben az amerikai hadsereg hadiszerekeszleteinek megújításához háromszáz millió dollár előirányzását kérte. Ennek az összegnek tulvómó nagy része új tankok és nehézágyuk rendelkezését hivatott fedezni.

Felfüggesztették Temesvár polgármesterét és alpolgármestereit

Timisoara-Temesvár, november 27. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Nistor Demeter temesvári prefektus tegnap Bukarestből Temesvárra érkezett. A prefektus magával hozott egy miniszteri dekrétumot, amely szerint Gábor Liviusz Temesvár főpolgármesterét, Nicolae vicie Pavel, Ungár Adolf, Schmitz Ferenc alpolgármestereket felfüggesztik az állásukból. A nagytanácsot még nem oszlatták fel, mert a napokban egy vezérfelügyelő fog Temesvárra érkezni, aki a szükséges vizsgálatok levezetése után felfogja oszlítani a tanácsot. Ideiglenesen Olariu Pétert az iparos testület elnökét és városi tanács tagot bízták meg a városi ügyek vezetésével. A belügyminisztérium eddig még nem adott utasítást arra nézve, hogy a tanács feloszlítása után ki legyen az interimár bizottság elnöke. Erre a tisztségre ezidig Suceiu Adrian városi főmérnök, Coman Agoston tanár és ifju Cozma Aurél pályázik. A városban legszívesebben vennék ha Olariu Péter maradt volna meg a polgármesteri állásban.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baroz I. Pop (v. Brassai st.) 19. Telefon: 9-73.

A Szovjet demarsban követeli a mandzsuriai kormánytól a letartóztatott orosz alattvalók szabadonbocsátását

London, november 27. A charbini orosz konzul moszkvai utasításra jegyzéket adott át a mandzsuriai kormánybiztoshoz való továbbítás céljából. A jegyzékben a szovjet a több hónap óta fogságban lévő és most újabbán őrizetbe vett orosz alattvalókat szabadon bocsátását követeli. Mandzsú réstről azt

a választ adták, hogy a vizsgálat befejezése után esetleg szó lehet szabadláb- ra helyezésről. A konzul közölte a jegyzékre adott választ Moszkvával, ahonnan azt az utasítást kapta, hogy közölje, miszerint a szovjetkormány Mandzsúria válaszáat ki nem elégitőnek minősíti.

Utolsó pillanatban hiúsították meg a spanyol tanácsköztársaság kikiáltását

A hatóságok messzeágazó puccstervet lepleztek le. Ötszáz személy került letartóztatásba

Madrid, november 27. A hatóságok messzeágazó szélsőbaloldali puccstervet hiúsították meg. A lázadóknak az volt a szándékuk, hogy a belváros egyik kerületében lévő nagy peróleum-lerakatot felgyújtják és erre a jeladásra rohamcsapataikkal megtámadják és birtokba veszik a középületeket, a pályaudvart, a postát és a kaszárnyákat. Ezzel egyidőben Madrid és a vidék telefon- és táviróösszeköttetéseit is megsemmisítették volna. Felfedezték az összeesküvők fegyver- és bombarak

tárát és a hadiszereket hatalmas teherautókon beszállították a rendőrfőnökségre. Ha a kommunista terv a fővárosban sikerrel jár, kikiáltották volna a tanácsköztársaságot és ezzel egyidőben a vidéken is mindenütt csatlakoztak volna a szindikalista szervezettek a mozgalomhoz. Madridban és több vidéki városban összesen mentegy ötszáz személy körül letartóztatásba. A puccstervet éppen kellő pillanatban leplezték le, mivel annak végrehajtását már tervezték ki.

December másodikára várják Litvinow érkezését Rómába

Olasz hivatalos körökben örömmel várják Litvinow érkezését

Róma, november 27. December 2-re várják Litvinow Rómába érkezését. Ez zel kapcsolatban a torinói Stampa Litvinow várható római látogatásával kapcsolatban rámutat arra, hogy olasz hivatalos körökben örömmel fogadták Litvinow tervbe vett megbeszéléseinek hírét. Ez a látogatás tovább fejleszti a két ország közötti jóbarátságot s közelebb hozza a szovjetet Nyugateurópa-hoz.

London, november 27. Az amerikai orosz kereskedelmi kamara a washing-

toni Waldorf-Astoria szállóban ebédet adott Litvinow orosz külügyi népbiztos tiszteletére. Az ebéd során Litvinow felszólalt és kijelentette többek között, hogy a világháboru bizonyára nem volt az utolsó háboru. A leszerelési konferencia hullá, amelyet soha senki sem tud többé feltámasztani. A harlotti bizonyítványt mindaddig nem állították ki, mert az orvosok félnek megvizsgálni a szívet, amely már megszünt dobogni.

London, november 27. A Times Litvi

Kérjen örölt sőt és kristály cukrot

csakis olyan papírzsákokban, mint a cementzsákok. A papírzsákok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megóvják tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak.

KÖVETELJEN TEHÁT CSAKIS PAPIRZSÁK CSOMAGOLÁST!

Taxa postal
plátite in nu
No. 224.713-3
da Baron L.
Telefon: 9-77
Havonta 110,
6vre 600, egés
földre: Havon
félre: Havon
félre: Havon
KELLET" az
asidóság egy
keink utány
rás megjelölés

Luther és a

Hitlerék ujab
tani minden ös
sal, sőt a kereszt
szik. Van benne
ezen a zsidó meg
lemével régen
semmiféle képes
dályozza meg ö
zita hadjárata
hivatkozzanak,
tének háborgás
kifakadásokra
dókkal szemben.
kijelentéseket ker
holott kézenfekv
bi mondásait citá

„A zsidók ped
a legnemesebbek
lyik művész a ne
ná festeni, akkor
mintául.”

Vagy:
„Szeretjük a zsi
jeles, kimagasló f
Egy 1523-ban f
lent irásában mon

„A mi urunk, J
zsidó volt. A mi k
durva szamarak. .
kal, ahogy igaz k
badna eljánni. Ug
mintha kutyák len
berek. . . Az a ké
tehát, hogy a zsid
nak el tisztességgel
az erkölcsöket, ami
a Szentírás alapján
tel viselkedjünk vel
hogy keressenek és
legyen okuk a köz
ra.”

Ime így beszélt I

A dühöngő de

Chautemps korn
egyetlen Európában
indul a biztos bukás
De ehhez a fölem
közélet tisztessége és
nek sehol máshol ne
dottsága szükséges.

Szükséges az, hogy
köztársaság arányla
94 kormány kormány
Hiszen elég sűrűn
a kormányok Román
De ezeket a korm
sem a népi képvisel
idézi elő, hiszen mind
van a parlamentben
amely minden, még
vényt is, mameluk
meg.

Romániában a dikt
kes formája: a parla
fenn, mely egy pártn
biztosítja az egész vo
És amellett ezt van
mániában demokrácia
Valóban: Románia
hög a demokrácia.

Maniu legutóbbi bes
törvény reformját is
ben. Mert kormányon
a többi nemzeti paras
nem valószínű, hogy
Pedig Romániának
vénykezése a francia
kópája.

Még a parlament sze
Csak éppen a szeller
Csak éppen ezt nem
ségeen. Ezt prémium
ronyokkal egészítették
Hogy szabadon düh
rácia.

A numecusz klau

A magyar egyetem
sze új megmozdulása
hogy Hitler eredménye
politikailag is megvetn
tosítani világszerte oly
melyben véres uralmán
hangja.

A magyar ébredők tel